

BAROMETER VAN DE VERENIGINGEN 2022

België is rijk aan verenigingen, een dicht weefsel, dat vandaag 140.188 actieve verenigen telt (5/11/2022). Hun activiteiten dragen bij tot sociale cohesie, solidariteit, toegang tot cultuur, zorgen, enz. Betaalde krachten en vrijwilligers komen elke dag mensen in moeilijkheden te hulp, pompen creativiteit in onze wijken, organiseren sportieve evenementen, debatten, culturele uitwisselingen. Het is een hart dat klopt en onze democratie verrijkt met een creativiteit die onophoudelijk wordt vernieuwd.

Deze verenigingen zijn ook economische actoren die 538.857 personen tewerkstellen (31/12/2021). Dit ecosysteem van uiteenlopende structuren, dat al getroffen werd door de Covid-19-crisis, wordt nu geconfronteerd met inflatie en stijgende energieprijzen, waardoor hun financiële basis wordt verzwakt en hun toekomstperspectieven worden aangetast. Dit is één van de vaststellingen van de Barometer van de verenigingen uitgewerkt op vraag van de Koning Boudewijnstichting door Ipsos, dat interviews deed bij 700 verenigingen tijdens de maand september 2022.

IN EEN OOGOPSLAG

- In 2022 zag 40% van de verenigingen hun financiële situatie verslechteren, tegen 49% in 2020. Hoewel de situatie enigszins verbetert, blijft ze niettemin minder goed dan voor de Covid-19-pandemie: in 2018 kende slechts 19% van de verenigingen een verslechtering van hun financiële situatie. Vanwege de prijsstijgingen en de onzekere context kunnen ze de toekomst niet op een serene manier tegemoet zien. 48% verwacht dat hun financiële situatie nog zal verslechteren.

- Van de verenigingen die hun

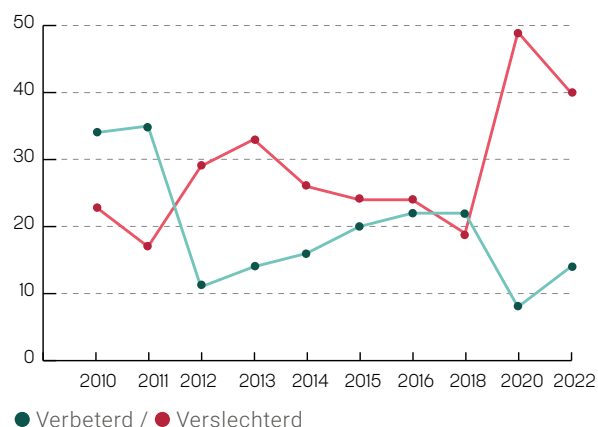
financiële situatie hebben zien verslechteren, wijt 12% dit nog aan de gevolgen van de Covid-19-pandemie, 41% aan de hoge inflatie en 41% aan een combinatie van beide. 69% van de verenigingen vreest dat prijsstijgingen de eerste oorzaak worden van een verwachte verslechtering in 2023, hoewel 26% van hen ook de Covid-19-pandemie nog een bedreiging noemt.

- De situatie is evenwel niet rampzalig. In 2022 kende slechts 10% van de verenigingen financiële moeilijkheden van die

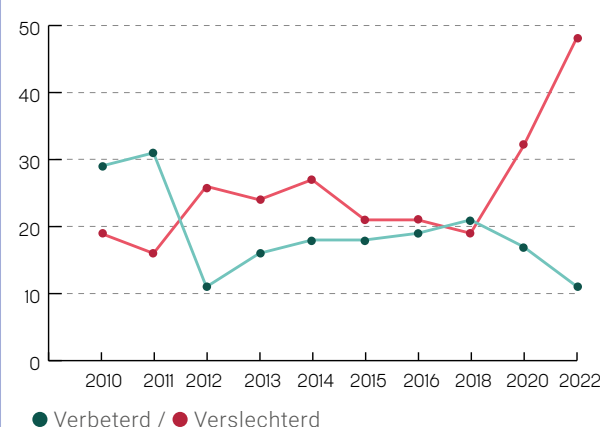
aard dat ze hun betalingsverplichtingen niet konden naleven. Dit cijfer is identiek aan dat van 2020. 64% heeft nog financiële reserves.

- Als de sector deze opeenvolgende crises zo goed en zo kwaad als het gaat heeft kunnen doorstaan, is dat onder meer te danken aan de steun van de overheid, die de verenigingen via subsidies een relatief stabiele financiële basis verschaft. 74% van hen ontving in 2022 subsidies, recurrent of tijdelijk.

Aantal verenigingen dat de eigen financiële situatie zag verbeteren/verslechteren in de **voorbijge** 12 maanden (in %) Evolutie van 2010 tot 2022

Aantal verenigingen dat denkt dat de eigen financiële situatie zal verbeteren/verslechteren in de **komende** 12 maanden (in %) Evolutie van 2010 tot 2022

FEITEN EN ANALYSE

Belangrijke verschillen tussen Nederlandstalige en Franstalige verenigingen

Na Covid-19, de inflatie. Om het hoofd te bieden aan deze onvoorziene gebeurtenissen die de slagkracht van de verenigingen ondermijnen, putten steeds meer verenigingen uit hun financiële reserves. Zo deed 39% van hen in 2022 een beroep op eigen middelen, t.o.v. 31% in 2020. Terwijl 80% van de

Nederlandstalige verenigingen kan rekenen op financiële reserves (t.o.v. 48% van de Franstalige), zijn het vooral de Franstalige verenigingen (45%, t.o.v. 36% van de Nederlandstalige verenigingen) die genoodzaakt waren ze te gebruiken.

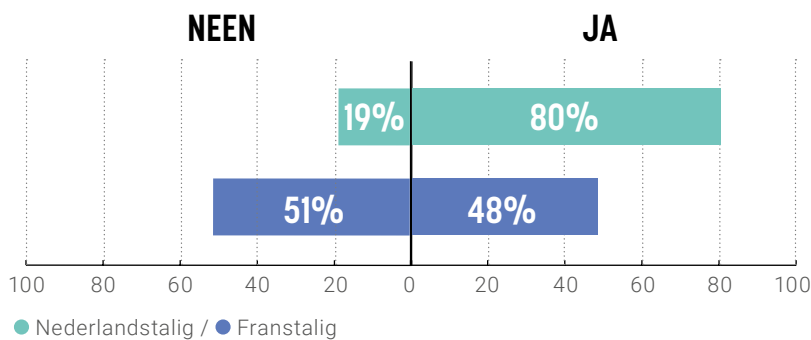
Tegelijkertijd stellen we vast dat zeer grote verenigingen (82%) vaker over reserves beschikken dan kleine verenigingen (62%). Slechts 2 op de 10 van de zeer grote

verenigingen (22%) moest de financiële reserves aanspreken, terwijl bijna de helft van de kleine verenigingen (44%) er reeds beroep op moest doen.

De vaststelling dat Franstalige verenigingen minder vaak over financiële reserves beschikken en er toch vaker beroep op moesten doen, valt wellicht te verklaren door het feit dat (zeer) grote verenigingen minder goed vertegenwoordigd zijn in Franstalig België.

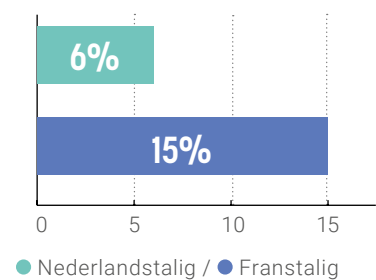
FINANCIËLE RESERVES

Aantal verenigingen dat de voorbije 12 maanden over reserves beschikte - volgens taal van de vereniging

FINANCIËLE MOEILIKHEDEN

Aantal verenigingen dat de voorbije 12 maanden financiële moeilijkheden kende - volgens taal van de vereniging

Veel steun via overheidssubsidies, een vermindering van giften van particulieren

Tegenover de schokken van de mondiale crises vormen overheidssubsidies een essentieel vangnet voor de verenigingen. In

2022 ontving 74% van hen overheidssubsidies. Deze vertegenwoordigen 58% van de middelen van de verenigingen die er een beroep op doen. Van de verenigingen die hun vaste subsidies hebben zien dalen, ziet 41% dit als een gevolg van de inflatie.

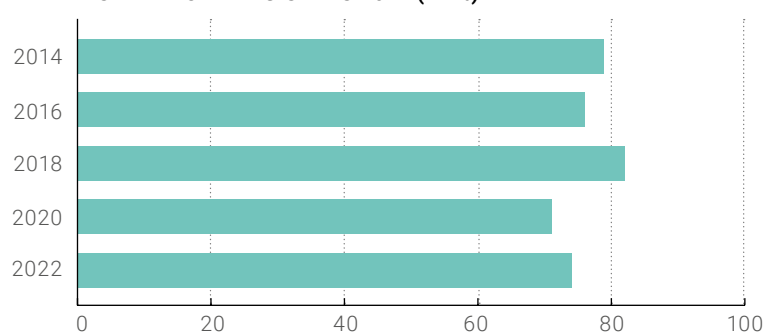
74 %
VAN DE VERENIGINGEN ONTVING OVERHEIDSSUBSIDIES IN 2022

GEMIDDELD VORMEN DE OVERHEIDSSUBSIDIES

58 %

VAN DE INKOMSTEN VAN DE VERENIGINGEN

AANTAL VERENIGINGEN DAT BEROEP KON DOEN OP OVERHEIDSFINANCIERING SINDS 2014 (IN %)

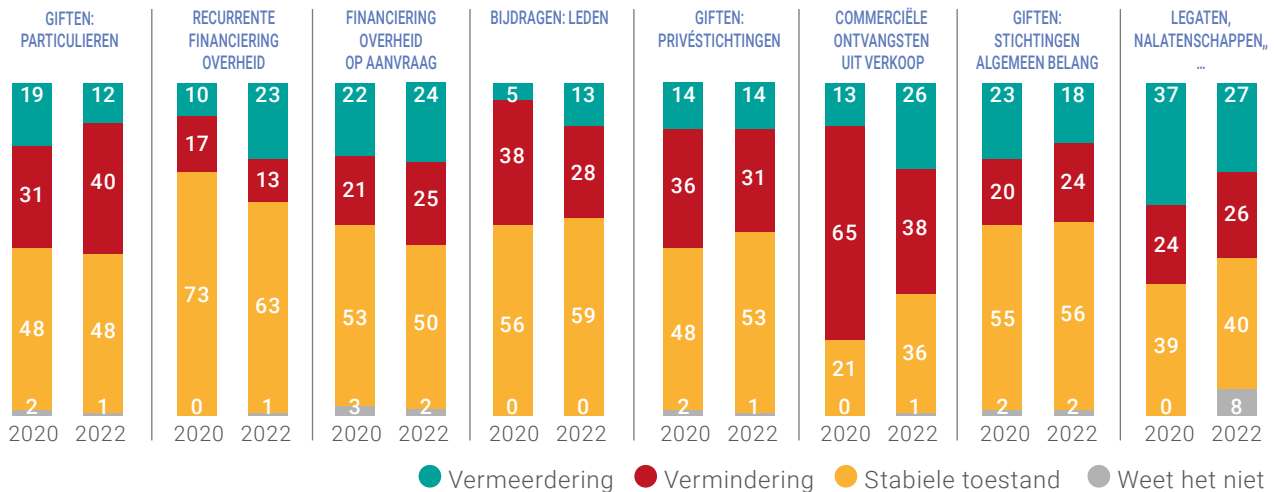

Andere belangrijke bronnen van inkomsten voor de verenigingssector zijn aangetast. 40% van de verenigingen stelt een afname vast van giften van particulieren en denkt dat deze trend zich in 2023 zal voortzetten.

Sinds de Covid-19-pandemie hebben de organisaties hun inkomstenbronnen echter gediversifieerd. Een aanzienlijk deel van hen heeft de inkomsten verhoogd afkomstig uit de bijdragen van hun leden, uit

commerciële verkoop en uit vaste overheidssteun. Globaal genomen kan 73% van de verenigingen rekenen op inkomsten afkomstig uit giften (van alle aard), deze vertegenwoordigen 25% van hun inkomsten.

FINANCIERINGSBRONNEN WAAROP VERENIGINGEN BEROEP KONDEN DOEN TIJDENS DE VOORBIJE 12 MAANDEN : EVOLUTIE 2020 - 2022 (IN %)

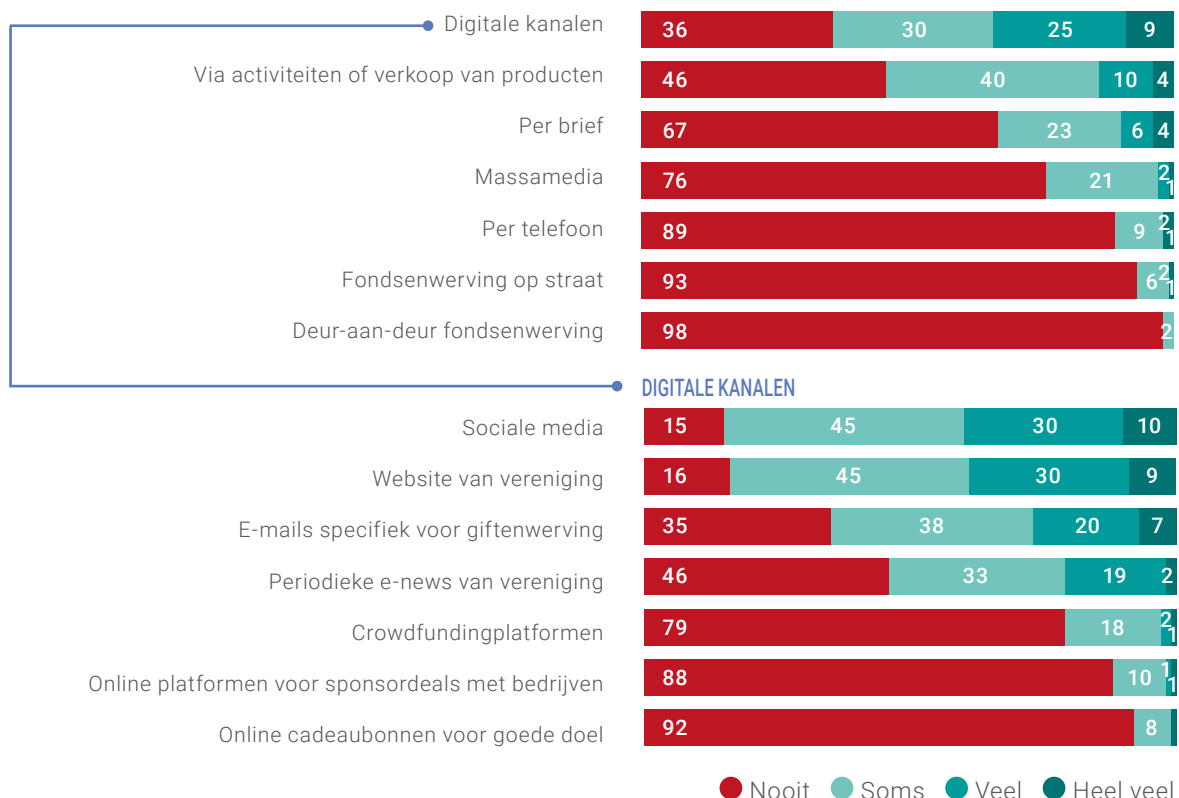

In hun zoektocht naar nieuwe donateurs maken de verenigingen vaak gebruik van digitale kanalen (64%).

73 %

VAN DE VERENIGINGEN GEBRUIKT EEN ELEKTRONISCH BETAALMIDDEL OM GIFTEN TE ONTVANGEN

GEBRUIKTE KANALEN VOOR HET WERVEN VAN GIFTEN (IN %)

Hulp van vrijwilligers, maar nog altijd minder talrijk dan voor de Covid-19-pandemie

Vrijwilligers blijven een steunpilaar van de verenigingssector, een waardevolle hulp om de dagelijkse werking te vitaliseren en sociale banden te creëren. Het vrijwilligerswerk werd zwaar getroffen door de Covid-19-pandemie. 30% van de verenigingen stelt vast dat de vrijwilligers die actief zijn in hun structuur nog steeds minder talrijk zijn dan voor de pandemie, met een daling van 32% vergeleken met de periode vóór Covid-19. Ondanks deze moeilijkheden is er sprake van een licht optimisme. 27% van de verenigingen denkt dat het aantal vrijwilligers zal toenemen in 2023.

CONCLUSIES

Na de Covid-19-pandemie, waarvan de gevolgen nog steeds voelbaar zijn, is het nu de inflatie die de financiële basis van de verenigingen verzwakt en hun toekomstperspectieven onder druk zet. Ondanks deze opeenvolgende crises is het verenigingsweefsel veerkrachtig. De organisaties putten uit hun reserves en houden zo goed en zo kwaad als het kan stand, vooral door een beroep te doen op overheidssteun en op bijkomende steun van de privésector.

Meer dan ooit verdienen de verenigingen het om gesteund te worden. In tijden van crisis spelen ze een sleutelrol in het

versterken van het sociale weefsel. Ze creëren banden en zorgen voor menselijke warmte. Ze helpen kwetsbare bevolkingsgroepen waarvan het aantal toeneemt als gevolg van de opeenvolgende crises. Hun rol is op heel wat niveaus fundamenteel. Verenigingen openen culturele horizons, promoten sport, moedigen artistieke creatie aan die voor iedereen toegankelijk is. Ze bevorderen het samenleven en creëren beweging in de samenleving, reflectie en solidariteit.

Naast de - noodzakelijke - subsidies van de overheid treedt de Koning Boudewijnstichting op

om de verenigingssector te steunen. Elk jaar ontvangen meer dan 3.500 organisaties, d.m.v. financiële steun via Fondsen maar ook door coaching, netwerkvorming, begeleiding, enz. deze steun.

De Stichting helpt de verenigingen om zich te versterken en om de uitdagingen aan te gaan waarmee ze worden geconfronteerd, vooral op het vlak van digitalisering. Met het platform www.goededoelen.be biedt de Stichting de verenigingen een vitrine aan door hun gegevens gratis ter beschikking te stellen aan partners, donateurs of vrijwilligers.

MEER WETEN?

Het rapport 'Barometer van de verenigingen 2022' is beschikbaar op www.kbs-frb.be.

Op de website van de Koning Boudewijnstichting vindt u andere publicaties over het verenigingsleven, waaronder:

- Vrijwilligerswerk in België (2020)
- Het economisch gewicht van instellingen zonder winstoogmerk in België (2020)
- Waarom uw vereniging digitaliseren en waar te beginnen? (2020)
- Digitale maturiteit van het verenigingsleven in België (2019)

www.goededoelen.be, betrouwbare gegevens over verenigingen en stichtingen in België.

www.goedbestuur.be, een concreet instrument om na te denken over goed bestuur in uw organisatie.

KONING BOUDEWIJNSTICHTING

De Koning Boudewijnstichting heeft als opdracht bij te dragen tot een betere samenleving. De Stichting is in België en Europa een actor van verandering en innovatie in dienst van het algemeen belang en van de maatschappelijke cohesie. Ze zet zich in om een maximale impact te realiseren door de competenties van organisaties en personen te versterken. Ze stimuleert doeltreffende filantropie bij personen en ondernemingen.

De Koning Boudewijnstichting is een stichting van openbaar nut. Ze werd opgericht in 1976, toen Koning Boudewijn 25 jaar koning was.

Dank aan de Nationale Loterij en aan alle schenkers voor hun gewaardeerde steun.

Samen werken aan een betere samenleving

Abonneer u op onze e-news: www.kbs-frb.be

Volg ons op

